

Dotazníkové šetření k problematické bezdomovectví

leden – únor 2011

Zpracoval: Odbor prevence kriminality MV
ve spolupráci s partnery z měst s počtem obyvatel nad 25 tisíc

Struktura prezentace

- 1/ Proč jsme dotazník dělali
- 2/ Komu jsme dotazník poslali a proč
- 3/ návratnost dotazníků
- 4/ Kdo odpovídal na otázky kladené v dotazníku
- 5/ Jaké hlavní závěry vplynuly ze zpracování dotazníků

1/ Proč jsme dotazník dělali

Cílem bylo:

- Získat bližší a ucelenější informace o tom, zda (a pokud ano, tak v jaké míře) zasahuje fenomén bezdomovectví větší města České republiky.
- Na základě získaných informací se pokusit o určité srovnání zatíženosti problémem bezdomovectví mezi těmito městy.
- Zjistit hlavní problémy s nimiž se samospráva v oblasti bezdomovectví potýká.
- Zachytit zkušenosti a příklady dobré praxe ze všech aktivit zaměřených k cílové skupině bezdomovců

2/ Komu jsme dotazník poslali a proč

- Oslovena byla všechna města s počtem obyvatel nad 25 tisíc (47), ve kterých se zvýšené problémy s bezdomovci předpokládají.
- Naprostá většina z těchto měst (45) je v rámci Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011 zapojena do Městských programů prevence kriminality s možností využití státní účelové dotace na prevenci kriminality.

3/ návratnost dotazníků

- Na dotazník odpovědělo 45 měst (= 100%).
- V těchto městech žije celkem přibližně 2 772 000 obyvatel (nezapojila se města Liberec a Teplice).

4/ Kdo odpovídal na otázky kladené v dotazníku

- - **za oblast zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku** ve všech případech nejvyšší management MP (ředitelé, zástupci ředitelů, u velkých měst v několika případech vedoucí oddělení prevence MP)
- - **za sociální oblast** nejčastěji vedoucí pracovníci odborů sociálních věcí nebo jejich zástupci, sociální kurátoři, manažeři prevence kriminality a ve více případech též zástupci nestátních neziskových organizací nebo církevních organizací pracujících s bezdomovci
- v několika dalších případech se při vyplňování dotazníku angažovali osobně i **zástupce starosty, náměstek primátora nebo radní za příslušnou oblast.**

5/ Počty bezdomovců

Přibližný počet zjevných bezdomovců v oslovených městech činí 9 100.

Pozn.: Z podnětu Magistrátu hl.m. Prahy proběhlo v období leden až srpen 2010 sčítání bezdomovců na území hl.m. Prahy . Ze sčítání vyplynul přibližný celkový počet bezdomovců nocujících v době sčítání na veřejných prostranstvích = 3 319. (V roce 2004 bylo sečteno 3 096).

Všechna města problémy s bezdomovectvím registrují a vnímají jako problém, který spíše narůstá a s nímž se velmi obtížně „něco dá dělat“.

Pomáhající organizace

- V každém osloveném městě existuje nějaká instituce, která se zaměřuje na pomoc bezdomovcům, zároveň ale ve 29 městech z nich (= 64%) je pocíťována jejich nedostatečnost a potřeba zvýšit jejich kapacitu.
- Možnost azylového ubytování využívá cca 5 400 osob, přičemž využití kapacit azylových domů se pohybuje okolo 95 %.

Snahy měst o koncepční přístup k bezdomovectví

- Ve 23 městech (= 50%) byl zpracován nějaký materiál, který se týká problematiky bezdomovectví – nejvíce se jedná o pokusy evidence, sčítání, místní analýzy nebo součást komunitních plánů.
- V naprosté většině měst jsou v platnosti nějaká nařízení zaměřená alespoň částečně i na řešení problémů s bezdomovci, převážně se jedná o vyhlášky týkající se omezování konzumace alkoholu na veřejných prostranstvích.
- Problémy s bezdomovci řeší ve všech městech především městské policie a to každodenně. Velkou měrou na základě podnětů ze strany veřejnosti.

Spolupráce v oblasti bezdomovectví

- Řešení problémů je ze strany MP vnímáno v 90% jako rizikové, obtížné a nepříjemné a s obavou z možnosti nákazy, pouze v 10% jako rutinní činnost, která MP nečiní zvláštní problémy.
- Při řešení problémů s bezdomovci v terénu spolupracují MP se sociálními pracovníky z institucí zabývajících se bezdomovci ve 37 městech (= 82%) a pouze v 8 ne. Tato spolupráce, pokud je nastavena, je hodnocena v 73 % jako funkční a přínosná.
- Spolupráce s PČR při řešení problémů je ze strany MP hodnocena v 50% jako dobrá (někde i vynikající), v 50 % jsou uvedeny výhrady (v 10 městech z toho výraznější).
- Největší nedostatky ze strany MP jsou spatřovány v nedostatečné legislativě (13 měst, tj. 28%) a v nevymahatelnosti práva (10 měst, tj. 22%).

Zdravotní péče

Možnosti poskytnutí zdravotní péče bezdomovcům hodnotí:

- 27 měst (= 60%) jako dostatečné,
- 18 měst (= 40%) jako problematické, omezené nebo nedostatečné z toho za vyloženě problémovou považuje spolupráci mezi MP a zdravotnickými zařízeními 9 měst.

Záchytky - detoxifikační zařízení

- 26 měst (= 57 %) uvádí jako nemožné umístit osobu podnapilou, nebo pod vlivem drog ,
- Umístění s velkými obtížemi nebo neodpovědělo 19 měst (= 42%).
- Jak je řešena úhrada za umístění do těchto zařízení není většinou uvedeno – v 10 případech je vymáhána (většinou neúspěšně) na klientech, v 1 případě je hrazena z rozpočtu kraje (JM), v jednom případě řeší poskytovatel (?) (Mladá Boleslav).

Nedostatek záchytek nebo jejich vzdálenost je uváděn jako velký a nejčastější problémem.